

8. Еремина М. А. Генетические особенности коров с большим сроком продуктивного использования / М. А. Еремина // Зоотехния. – 2009. – № 9. – С. 5 – 7.
9. Волынцев А. О сроках хозяйственного использования коров в Нечерноземье / А. Волынцев, Б. Плаксин, А. Смирнов // Молочное и мясное скотоводство. – 1991. – № 2. – С. 13 – 16.
10. Карликов Д. В. Селекция скота на устойчивость к заболеваниям. – М.: Россельхозиздат, 1984. – 191 с.
11. Стрекозов Н. Продуктивному долголетию коров – внимание селекционеров / Н. Стрекозов, З. Илюшина, Г. Левина // Молочное и мясное скотоводство. – 1991. – № 2. – С. 16 – 18.
12. Плохинский Н. А. Биометрия 2-е изд. – М.: Изд-во МГУ, 1970. – 367 с.
13. Меркурьева Е. К. Биометрия в генетике и селекции сельскохозяйственных животных / Е. К. Меркурьева – М.: Колос, 1970. – 423 с.

УДК 636.4.082

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КНУРІВ ПОРОДИ ЛАНДРАС НА СВИНОМАТКАХ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

*Северов О.В. - к. с.-г. н., доцент,
Рожков В.В. - к. с.-г. н., доцент,
Мірошніченко І.П. - к. с.-г. н., доцент,
Дніпропетровський ДАУ;
Сморочинський О.М. - к. с.-г. наук, доцент,
Херсонський ДАУ*

Постанова проблеми. Проблему забезпечення населення України м'ясом у найближчі роки можливо вирішити тільки через розвиток свинарства. Про це свідчить також світовий досвід та практика, іде процес постійного збільшення виробництва свинини і пріоритет у світовому виробництві м'яса належить свинарству. Завдяки своїм біологічним особливостям – скороспілості, багатоплідності, використанню кормів, інтенсивності росту та інше, свині далеко переважають інші види домашніх тварин.

Стан вивчення проблеми. Так, наприклад, інтенсивність росту – кількість подвоювання живої маси до 1 року у свиней складає 7-8 разів, у великої рогатої худоби – 3-4 рази, перехід валової енергії корма в продукцію 35 і 14 %, забійний вихід – 78 і 65 % відповідно.

Створені породи та типи свиней перевищують (на 5-15%) за продуктивністю батьківські породи і спроможні забезпечити виробництво високоякісної племінної продукції, гібридного молодняку та екологічно чистої конкурентоспроможної продукції.

Завдання і методика досліджень. Метою наших досліджень було вивчити результати промислового схрещування свиноматок великої білої породи з кнурами-плідниками породи ландрас в умовах СФГ «Радість»

Запорізького району Запорізької області. Матеріалом для досліджень були свині породи ландрас. та великої білої (табл.1).

Об'єкт дослідження – молодняк свині великої білої породи та помісний молодняк велика біла х ландрас.

Живу масу визначали методом періодичного їх зважування, при закупівлі у господарстві у віці 100-106 днів (постановка на відгодівлю) та по закінченню відгодівлі у віці 222 дні та 256 днів. У досліді для вивчення відгодівельних якостей сформували контрольну групу з чистопородного молодняку великої білої породи свиней кількістю 15 голів та аналогів за віком помісей F1 від схрещування свиноматок великої білої породи із кнурами породи ландрас у кількості 15 голів.

Для оцінки м'ясних і забійних якостей чистопородних тварин і помісей відібрали молодняк по 3 голови з кожної групи для контрольного забою.

Таблиця 1 – Схема досліджень

Групи тварин	Порода		Порода та кількість нащадків, гол.
	свиноматки	кнури	
1. Контроль	ВБ	ВБ	ВБ (n = 15)
2. Дослідна	ВБ	Л	$\frac{1}{2}Л \frac{1}{2}ВБ$ (n = 15)

Після закупівлі тварин у віці від 100 до 106 днів молодняк був поставлений на відгодівлю, обидві групи мали однакові можливості росту та розвитку при ідентичних умовах годівлі, утримання та вагових показниках.

Після закінчення відгодівлі забій та обвалування туш дослідних тварин проведено в умовах свиноферми (по 3 голови з кожної групи) Забійні та м'ясо-сальні якості визначали за таким показниками: маса парної і охолодженої туші; втрати маси туші при охолодженні; маса голови, ніжок, печінки, легень і серця; забійний вихід; довжина туші; товщина сала над 6-7 грудними хребцями; площа "м'язового вічка"; маса задньої третини напівтуші.

Дані обліку продуктивних якостей свиней опрацьовані методом варіаційної статистики.

Економічну ефективність схрещування розраховували за економією кормів за період відгодівлі між тваринами дослідної та контрольної груп.

Результати досліджень. Відгодівельні якості свиней визначають величиною середньодобових приростів живої маси, віком досягнення товарної категорії та витратами кормів на одиницю приросту живої маси.

При повноцінній годівлі та задовільному утриманні підсвинки сучасних порід та помісні тварини у 6-7-місячному віці досягають живої маси 100-120 кг.

У таблиці 2 наведено результати відгодівлі молодняку свиней дослідної та контрольної груп. Аналізуючи одержані дані, ми можемо зробити такі висновки. За однакової кількості тварин у групах встановлені різні показники відгодівлі, а саме:

- тривалість відгодівлі свиней до досягнення живої маси 100кг у контрольній групі становив 113 днів, а у дослідній - 102 дні;
- абсолютний приріст свиней у контрольній групі – 64,9 кг, а у дослідній – 70,4 кг;
- скоростиглість чистопородних підсвинків становила у середньому в контрольній групі 219 днів, тоді як у дослідній – 208 днів;

- середньодобовий приріст помісних свиней дослідної групи виявився у середньому на 47г, або на 8,3% вище, ніж їх чистопородних однолітків;
- витрати корму на 1 кг приросту у свиней дослідної групи були на 0,32 корм.од менші, ніж у тварин контрольної групи.

Таблиця 2 – Відгодівельні якості молодняку при досягненні живої маси 100 і 120 кг

Групи	Кількість голів	Тривалість відгодівлі, днів	Абсолютний приріст, кг	Вік при закінченні відгодівлі, днів	Середньодобовий приріст, г	Витрати корму на 1 кг приросту, корм.од.
Жива маса 100 кг						
1	15	113	64,9	219	563	4,50
2	15	102	70,4	208	610	4,18
Жива маса 120 кг						
1	15	148	85,5	254	564	4,98
2	15	126	90,1	232	600	4,70

Отже, відгодівельні якості свиней до досягнення ними живої маси 100 кг за всіма показниками були кращими у дослідній групі молодняку, тобто у помісних тварин.

Проведений аналіз тривалості відгодівлі свиней до живої маси 120 кг показав, що у контрольній групі скоростиглість тварин становила у середньому 148 днів, що на 22 дні більше, ніж у дослідній. Абсолютний приріст свиней дослідної групи був більшим на 5,4 % ніж у контрольній і становив 90,1 кг.

Вік свиней по закінченні відгодівлі теж мав суттєву різницю. Так, у контрольній групі він становив 254 дні, а в дослідній – 232 дні, тобто на 22 дні більше.

Молодняк свиней дослідної групи характеризується вищим середньодобовим приростом – 600 г та кращим показником витрат корму на 1 кг приросту, які на 0,28 корм.од. були меншими в порівнянні із контрольною групою. Отже, і при відгодівлі до живої маси 120 кг, в умовах фермерського господарства кращими відгодівельними якостями відзначалися помісні тварини, одержані від схрещування свиноматок великої білої породи з хряками породи ландрас.

У практиці свинарства контрольна відгодівля закінчується контрольним забоєм свиней в умовах м'ясокомбінату або обладнаного забійного пункту господарства. Залежно від віку та вгодованості свиней, породи і типу відгодівлі забійний вихід становить 70-85%, що на 20-25% вище, ніж великої рогатої худоби та овець.

У таблиці 3 наведені результати контрольного забою підсвинків відгодованих до різних вагових кондицій. Аналізуючи одержані дані встановили, що помісний молодняк (½Л ½ВБ) характеризуються кращими показниками забійних якостей.

Так, підсвинки від схрещування ландрасів із свиноматками великої білої породи, забиті за живої маси 100 кг, переважали чистопородних однолітків у середньому по групі за забійним виходом на 1,4 %, довжиною напівтуші - на 2,8 см (3 %), площею «м'язового вічка» - на 2,9 см² (10,4 %). При цьому туші помісей характеризувалися більшим окостом (на 0,87 кг, або 8,7 %) та меншою на 2,64 мм товщиною шпиків, що відповідає вимогам на м'ясну нежирну свинину.

Таблиця 3 – Забійні якості свиней

Групи	Забійний вихід, %	Довжина напівтуші, см	Товщина шпигу, мм	Площа «м'язового вічка», см ²	Маса окосту, кг
Жива маса 100 кг					
1	60,71	93,47±1,25	32,40±1,29	27,84±0,43	9,95±0,11
2	62,11	96,24±2,28	29,76±1,39	30,74±0,38	10,82±0,22
Жива маса 120 кг					
1	61,61	96,70±1,66	37,82±1,14	29,73±0,59	11,27±0,25
2	62,59	98,03±2,21	33,34±1,68	31,61±0,58	12,13±0,23

Аналогічні результати одержані за відгодівлі свиней до живої маси 120 кг. Помісні свині мали перевагу над чистопородними у середньому по групі за показниками забійного виходу – на 1%, довжини напівтуші – на 1,3 см (1,4 %), площі «м'язового вічка» – на 1,9 см² (6,3 %), маси окосту – на 0,86 кг (7,6 %). При цьому товщина шпигу в тушах помісних тварин була на 4,5 мм меншою, ніж у їх чистопородних однолітків.

Економічна ефективність виробництва свинини у фермерському господарстві вивчали за економією кормів у період вирощування та відгодівлі молодняку свиней дослідної і контрольної груп до живої маси 100 та 120 кг, оскільки за іншими виробничими витратами (технологія утримання, ветеринарні та санітарні обробки тварин тощо) різниці між ними не було.

Економія кормів при відгодівлі помісного молодняку свиней до 100 і 120 кг в розрахунку на 1 гол. порівняно з чистопородними однолітками великої білої породи становила відповідно 16 % і 19,7%.

У грошовому визначенні при середній ціні 2,00 грн. за 1 кілограм комбікорму економія коштів у розрахунку на 1 голову на відгодівлі до живої маси 100 кг за весь період склала 160,4 грн., а при відгодівлі молодняку до живої маси 120 кг – 290 грн.

Висновки та пропозиції. На основі проведених досліджень встановлено, що підвищенню ефективності виробництва свинини у фермерському господарстві «Радість» Запорізького району Запорізької області сприяло вирощування і відгодівля помісних свиней генотипу ландрас х велика біла до вагових кондицій 100 та 120 кг. Дослідний молодняк характеризувався добрими показниками відгодівельних і м'ясних якостей, скоростиглістю та оплатою корму, приростами живої маси.

Перспектива подальших досліджень. З метою поліпшення відгодівельних та м'ясних якостей свиней великої білої породи в господарстві доцільно проведення промислового схрещування їх з кнурами спеціалізованої м'ясної породи ландрас.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Пономарьов Н., Мошкучело І. Виробництво свинини на спеціалізованих підприємствах // Свинарство. – 2005. - №4. – С. 23-25.
2. Баранов Г. Резерви підвищення економічної ефективності виробництва свинини // Свинарство. – 2005. - № 3. – С. 28-29.
3. Герасимов В., Пронь Є. Промислове схрещування свиней – основний метод виробництва товарної свинини // Свинарство. – 2006. - № 1 – С. 5-7.

4. Попова В., Микитюк Д., Гнатюк С., Геймор М. Виробництво свинини на промисловій основі // Пропозиція. – 2006. - № 6. – С. 109-112.
5. Рибалко В. Стан, проблеми і необхідні дії із відродження свинарства в Україні // Агробізнес сьогодні. – 2006. - № 2. – С.10-11.
6. Уланчук В.С., Грицик О.М. Формування конкурентоспроможного виробництва свинини // Економіка АПК. – 2005. - № 8. – С. 116-120.

УДК 636.22.28

ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

*Сморочинський О. М. – к. с.-г. н., доцент,
Філімонова Ю. – магістрант, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. На півдні України переважну кількість яловичини одержують від великої рогатої худоби молочних та комбінованих порід і лише незначну – від спеціалізованої м'ясної худоби. Це пояснюється незначною питомою вагою м'ясних спеціалізованих порід великої рогатої худоби. Тому необхідно поглиблено вивчати м'ясну продуктивність молочної та молочно-м'ясної худоби.

У процесі онтогенезу прояв закономірностей росту та розвитку, а також формування відповідного рівня продуктивності залежить від багатьох чинників. Характер росту та розвитку залежить від умов годівлі, утримання та породи належності.

Стан вивчення проблеми. Головним джерелом отримання м'яса в даний час є молодняк у віці 16-21 міс., тому система інтенсивного вирощування молодняку великої рогатої худоби на м'ясо повинна базуватися на знанні процесів формування м'ясної продуктивності тієї чи іншої породи.

М.В. Зубець, В.П. Буркат [1], Т.В. Підпала [2], І.І. Колісник [3], Ю.Ф. Мельник [4] та інші встановили, що за умов інтенсивної відгодівлі молодняку великої рогатої худоби реальне збільшення приростів живої маси на 15-20 %. М'ясні якості молодняку досить високі. Маса туші бугайців, забитих на м'ясо у 17-18 міс., віці дорівнювала 255-260 кг, за досить високого забійного виходу – 60,6-61,3 %.

На м'ясну продуктивність великої рогатої худоби впливають багато факторів як спадкового, так і паратипового характеру. У той же час потребує дослідження їх дія на кількісні та якісні показники яловичини і особливо у тварин новостворених молочних порід, зокрема української червоної молочної.

Завдання та методика досліджень. Основним завданням нашої роботи було вивчення впливу батьківського генотипу відгодівельного молодняку некастрованих бугайців української червоної молочної породи на формування м'ясної продуктивності тварин.

Для вирішення поставлених завдань проведений дослід в умовах ПОК „Зоря” Білозерського району Херсонської області та на м'ясопереробному підприємстві м. Кіровограда.